

Ennallistamisasetuksen toimeenpanoa tukevan T&K-rahoituksen kohdentaminen

Leif Schulman, pääjohtaja
15.1.2026

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Esityksen sisältö

1. Miten lisärahoitus tukee ennallistamistyötä ja siihen liittyvää tutkimusta ja tiedontuotantoa?
2. Suunnitellut T&K-toimet
 - 2.1 EU:n vaatiman pölyttäjäseurannan suunnittelu ja pilotointi
 - 2.2 Kaavavarausten vaikutus kaupunkivihreän ja latvuspeiton lisäämiseen
 - 2.3 Ennallistamisasetuksen toimeenpanon kustannukset ja hyödyt Suomelle
 - 2.4 Suomen luontotyyppiseurannan kehittäminen
 - 2.5 Ulkopuolisen rahoituksen hankkeet
3. Kustannusten kohdennus ja aikataulu

1. Miten lisärahoitus tukee ennallistamistyötä ja siihen liittyvää tutkimusta ja tiedontuotantoa?

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Lisärahoitus oli Sykelle välttämätön edellytys ennallistamisen T&K:n toteuttamiselle

- Syken toimintamenomäärärahat vähenevät n. 9,5 miljoonaa euroa vuoteen 2028 mennessä → toiminta supistuu monella alueella
- Ennallistamisen T&K-lisärahoituksen turvin voidaan
 - tyydyttää kiireellisimmät ennallistamissuunnitelmaan liittyvät tietotarpeet
 - kehittää kustannustehokkaita ennallistamisen keinoja
 - mahdollistaa ennallistamistyön vaikuttavuuden seuranta
 - kanavoida jo tehtyä ja tehtävää ennallistamistutkimusta tukemaan asetuksen toimeenpanoa
 - lisätä ennallistamisen T&K-työhön käytettäviä resursseja vivuttamalla ulkopuolista rahoitusta mm. EU:sta (Syken budjetista n. 60 % on ulkopuolista rahoitusta)

2. Suunnitellut T&K-toimet

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

2.1 EU:n vaatiman pölyttäjäseurannan suunnittelu ja pilotointi

KUVA: MIKKO KUUSAARI

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Pölyttäjälajiston seurannan suunnittelu ja pilotointi ennallistamisasetuksen mukaisesti

Työvaiheet

- Asetuksen vaatimusten yksityiskohtien tulkinta ja soveltaminen Suomeen
- Seurannan maastomenetelmien pilotointi kesällä noin viidellä kohteella
 - Kaikkien pölyttäjärühmien seurannasta linjalaskentamenetelmällä ei ole aiempaa kokemusta
- Uuden seurantaverkoston ja seurannan toteutuksen suunnittelu sekä kustannusten arviointi
 - Tavoitteena seurannan työmäärän ja kustannusten minimointi
- Maastotyöntekijöiden etsintä ja koulutus
 - Koulutuksen suunnittelu ja mahdollinen pilotointi syksyllä 2026

Kustannusarvio: 155 000 €

Toteutusvastuu: Syken pölyttäjäasiantuntijat ja paikkatietospesialisti

Aikataulu: pääosa työstä tehdään 2026

2.2 Kaavavarausten vaikutus kaupunkivihreän ja latvuspeiton lisäämiseen

KUVA: ADOBE STOCK

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Kaavoituksen vaikutus kaupunkivihreän ja latvuspeiton määrään ja tyydyttävään tasoon

- Ennallistamisasetuksessa on asetettu kaupungeille ja kunnille tavoitteet, jotka tukevat myös EU:n biodiversiteettistrategian tavoitteita.
 - V. 2030 saakka kaupunkivihreän ja latvuspeiton määrä ei saa vähentyä ja kaupunkivihreän eli viherpeitteisyyden tulee säilyä yli 45 % ja latvuspeiton yli 10 % kaupunkiekosysteemialueilla valtakunnallisella tasolla mitattuna.
- Suomessa kaikissa 66 kunnassa, joita asetus koskee, nämä tasot ylittyvät vuonna 2025, mutta monessa kaupungissa viherpinta-ala vähenee kaavoituksen myötä.
- Vuodesta 2031 alkaen kaupunkivihreän määrän **tulee olla kasvava** valtakunnallisella tasolla ja latvuspeiton kaupunkiekosysteemitasolla kohti **tyydyttävää tasoa**.
- Kukin jäsenvaltio määrittää itse tyydyttävän tason molemmille.

Kaavavarausten vaikutus ja lisäyskeinot

Vuoden 2026 aikana Syke selvittää:

- miten paljon kuntien nykyiset lainvoimaiset kaavat tulevat vähentämään viherpinta-alaa ja latvuspeittoa tulevina vuosina
- kuinka tehokkaasti nykyiset maankäytön ja rakentamisen ohjauskeinot turvaavat kaupunkivihreän ja puuston säilyttämistä
 - esim. kaavamerkinnät, rakennusjärjestys, viherkerroin
- **Kustannusarvio:** 100 000 €

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

2.3. Ennallistamisasetuksen toimeenpanon kustannukset ja hyödyt Suomelle

KUVA: ADOBE STOCK

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Tarvitaan parempi kokonaiskuva ennallistamisen kustannuksista ja hyödyistä

- Teemme mahdollisimman nopeasti ja kattavasti selvityksen ennallistamistoimenpiteiden kustannuksista ja hyödyistä.
- **Selvitystyön kustannusarvio:** yht. 420 000 € vuosina 2026–2027

Kustannukset	Hyödyt	Kustannushyöty-analyysi	Kansantaloudelliset vaikutukset
Ennallistamissuunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden kustannusten arviointi Kustannusarviot toimivat syöttötietoina kustannushyötyanalyysiin ja kansantaloudellisten vaikutusten arviointiin	Ennallistamissuunnitelman markkinattomat hyödyt Olemassa olevaa tutkimuskirjallisuutta täydentävä uusi analyysi ennallistamisen hyödyistä suomalaisille	Yhteiskunnallinen kustannushyötyanalyysi Vertaillaan ennallistamissuunnitelman kustannuksia ja hyötyjä	Kansantalouden tason tarkastelu Työllisyysvaikutukset

2.4. Suomen luontotyyppiseurannan kehittäminen

KUVA: ADOBE STOCK

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Käynnistetään luontotyyppien seuranta

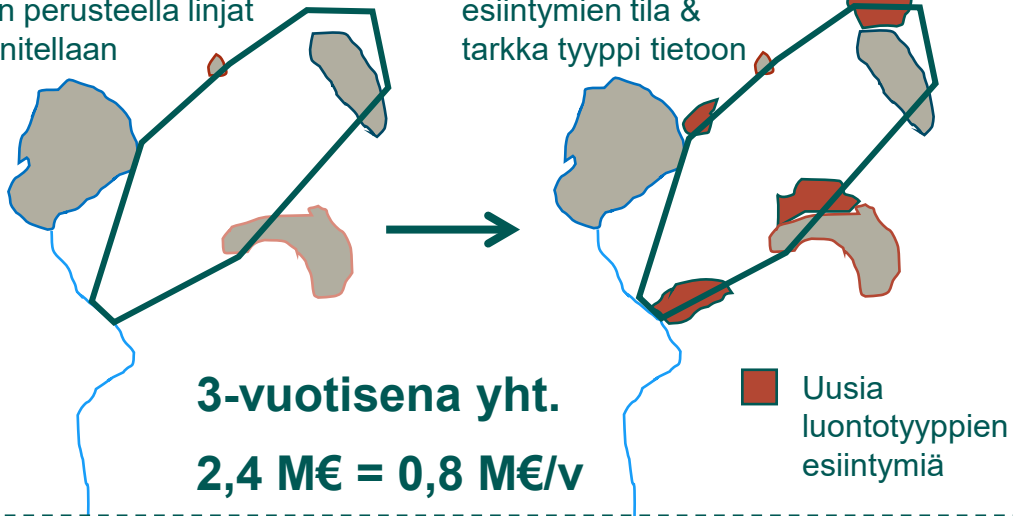
- Suomesta puuttuu luontotyyppien kattava seuranta
- Tietoa huonosti erityisesti suojelualueiden ulkopuolella
- Kehitetään uusi inventointi, joka
 - kohdistuu n. 93 % suojelualueiden ulkopuolelle ja 7 % suojelualueille
 - kattaa jopa yli 85 % maa- ja pienvesiluontotyypeistä
 - perustuu otospohjaiseen maastoinventointiin
 - yli 1000 seurantalinjaa koko maan kattavasti
- Ensimmäinen inventointi tehtävä kiireesti
 - tarvitaan tietoa ennallistamisasetuksen ja luontodirektiivin raportointiin 2030–2031
 - on kohdennettava ennallistamisen toteutusta

Ensimmäinen kartoituskierrros

2027–2029 inventointi

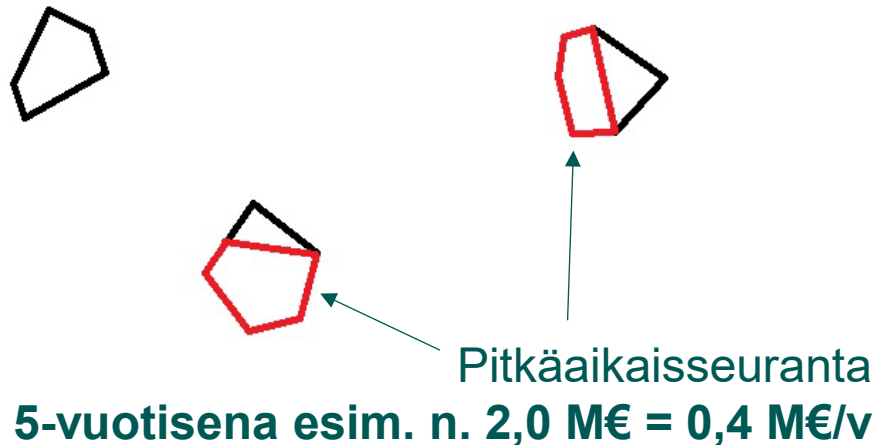
Tunnettuja esiintymiä,
joiden perusteella linjat
suunnitellaan

Tunnettujen
esiintymien tila &
tarkka tyyppi tietoon

Ennallistamisasetus edellyttää seurantaa 6 v. syklillä

Seuranta esim. 2031–2035: otoksen optimoinnilla
kustannustehokkuutta

Työn vaiheet ja kustannusarvio

- Nyt tehtävä kehitystyö ja ensimmäinen inventointikierrros luovat pohjan luontotyyppien pitkäaikaisseurannalle.
- Jo kertaluonteinen inventointi on kriittisen tärkeä ennallistamisasetusta varten.
 - Ei sitouta pitkäaikaiseen seurantaan, mutta mahdollistaa sen edellytetyllä tavalla.
 - Toistuvan pitkäaikaisseurannan vuosikustannus jatkossa on selvästi pienempi kuin ensimmäisen inventointikierroksen.
- **Kustannusarvio:** yht. 2,4 M€ vuosina 2026–2029

2.5 Ulkopuolisen rahoituksen hankkeet

Toimintamenomäärärahalla vivutetaan ulkopuolista rahoitusta suhteessa 40-60

- Sykellä meneillään 18 projektia, joissa ennallistamisen T&K-toimintaa
 - 2026–2029 n. 4,1 milj. euroa
- Valmistelussa tai arvioitavina 26 projektia, joissa ennallistamisen T&K-toimintaa
 - 2026–2029 n. 15,6 milj. euroa

Projektin virallinen nimi	Projektin lyhyt nimi	Rahoittajan nimi
Disentangling the Anna Karenina principle of peatland restoration success	PEATKARENINA	Suomen Akatemia (SA)
Ecological sensitivity meets economics: a framework for targeted water management across	WACO	Suomen Akatemia (SA)
Viable restoration and carbon pathways for boreal forests	VIRCA 2.0	Suomen Akatemia (SA)
BIODIVERSEA - Enhancing the marine and coastal biodiversity of the Baltic Sea in Finland and	BIODIVERSEA LIFE IP	LIFE+
BIOMARE	BIOMARE	HorizonEurope
Building Resilience and a Blue Economy through Place-Based, People-Centered Waters Res	REMEDIES 5.0	HorizonEurope
Dynamic modelling tools for integrated assessment of restoration and climate impacts on	PATHMAKERS	HorizonEurope
Enabling a multispecies transition of cities and regions (MUST)	MUST	Suomen Akatemia (SA STN)
Ennallistamisasetuksen toimeenpano jokivesissä	EA-Jokieste	Maa- ja metsätalousministeriö (MMM) 3040
Ennallistamisen taloudelliset hyödyt ja kustannukset	Ennallistamisen talous	SYKEN budjettirahoitus
Ennallistamistoimenpiteiden alueellinen kohdentaminen Suomen merialueilla - toimenpiteiden	ENSUMER 2	EU-rahoitus EMKR
Ennallistamistoimien vaikutukset maankäyttöään erilaisten valuma-alueiden vesienhallintaan	AFTERPILOT	Ympäristöministeriö (YM)
Ennallistamistutkimuskokonaisuus	Ennallistamistutkimuskokonaisuus	SYKEN budjettirahoitus
Ethical Models of Interspecies Nature Conservation	EMINAC	Muu kotimainen rahoitus
EU DG ENV Preparatory Action Project for EU Biodiversity Observation Coordination Centre	EU DG ENV EBOCC	Maksulliset EU-hankkeet, konsultointia
GeneRating positive biodiversity outcomes in terrestrial and marine ecosystems by exploring	Greenwave	HorizonEurope
Helmin ja METSON seuranta, kehittäminen, hankekoordinaatio ja viestintä	HelMET 2026	Ympäristöministeriö (YM)
Helmin ja METSON tietoaaineistojen laadun parantaminen	LaatuHelMET	
Improving perceptions and value of Baltic Sea/freshwater ecosystems through alignment of	iVALUE	Muu ulkomainen rahoitus
Integrated Water resources management coupling Biodiversity and socio economic assess	B - Water Resilient	HorizonEurope
Introducing a scalable multi-modal monitoring system for large-scale in situ biodiversity ob	WildSense	HorizonEurope
INVESTOUR	INVESTOUR	EU European Partnerships
Kansallisten ennallistamissuunnitelmien ennakoarviointi, RESTORE SOVA	RESTORE SOVA	Ympäristöministeriö (YM)
Kotimaisten taimet kaupunkien ja yritysten viherrakentamisessa	KYLKI	EAKR (rakennerahastot)
		Kotimaiset kunnat ja kuntayhtymät
Luonnon monimuotoisuuskoulutus kuntapäätäjille	LMKK	Muu kotimainen julkinen rahoitus
Luonnonkasvien käyttö kuntien, yritysten ja maatalouden vihertoimessa Metsä Group	LUOKAS Metsä Group	Kotimaiset yritykset ja yrityksiä palvelevat ja
Mainstreaming and scaling-up evidence-based Nature-Based Solutions towards a nature p	Mainstreaming NbS	HorizonEurope
Mapping Distribution and Condition of Marine Habitats NRR	MDCM	HorizonEurope
Meeting spatial planning challenges for marine coexistence and sustainable expansion of o	MSP4MORE	EU European Partnerships
Metsän eläinten puolella - monilajisen ennallistamisen eettiset mallit	ELENA	Kotimaiset rahastot, säätiöt, järjestöt ja muu
Models supporting practical restoration of habitats in Europe's seas	MORSE	HorizonEurope
Nature-based Solutions for Climate Adaptation: Effectiveness and Limits in Freshwater we	NATUREL	HorizonEurope
Puroseurantaverkko 2027	Puroseuranta2027	Ympäristöministeriö (YM)
Puroseurantaverkko 2028	Puroseuranta2028	Ympäristöministeriö (YM)
Puroseurantaverkko 2026	Puroseuranta2026	Ympäristöministeriö (YM)
Selvitys suojelun ja ennallistamisen hyödyistä ja tekemättömyyden kustannuksista	TekemättömyydenKust	Ympäristöministeriö (YM)
Suo 2.0 - Kokonaiskestäväyydestä elinvoimaa Ilomantsiin	Suo 2.0	EU Just Transition Fund
Suoluonto ja suuryritykset luonnonarvomarkkinoilla	Sulo	EAKR (rakennerahastot)
Turvetuotantoalueiden ennallistamisen ympäristövaikutukset	ENARI (ent. JTF-seuranta)	EU Just Transition Fund
Uudet teknologiat uomien ja kaivosaltaiden kartoitukseen	UOMARI	EAKR (rakennerahastot)
		Kotimaiset yritykset ja yrityksiä palvelevat ja
Valuma-alueitasoinen tulvamallinnus	VALUMA	Maa- ja metsätalousministeriö (MMM) 3040
Valuma-alueitasoinen tulvamallinnus YM	VALUMA_YM	Ympäristöministeriö (YM)
Verokannustimet luonnonsuojeluun ja luonnonarvojen tuottamiseen elinkeinotoimintana	VELU	Valtioneuvoston kanslia (VNK)
Vesiviljelyn kehittämisohjelma	VEKE	EU-rahoitus EMKR
WP1 Restoration as Investments: Tools for Evaluating, Modelling and Acknowledging Socio-	WP 1 REInveST	HorizonEurope

3. Kustannusten kohdennus ja aikataulu

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Ennallistamisen T&K Sykessä: kustannukset ja ajoittuminen

Lisärahoituksen mahdollistamat T&K-kokonaisuudet	2026	2027	2028	2029
2.1. EU:n vaatiman pölyttäjäseurannan suunnittelu ja pilotointi	140 000	15 000		
2.2 Kaavavarausten vaikutus kaupunkivihreän ja latvuspeiton lisäämiseen	100 000			
2.3. Ennallistamisasetuksen toimeenpanon kustannukset ja hyödyt Suomelle	370 000	50 000		
2.4. Suomen luontotyyppiseurannan kehittäminen	100 000	800 000	800 000	800 000
Omarahoitusosuus <u>käynnissä</u> olevissa ulkopuolisen rahoituksen T&K-projekteissa, joissa ennallistamistutkimusta (18 projektia)	636 000	225 000	286 000	379 000
Kiinnitetyt kustannukset ennallistamisen T&K-työhön yhteensä	1 346 000	1 090 000	1 086 000	1 179 000
Ulkopuolinen rahoitus <u>käynnissä</u> olevissa ulkopuolisen rahoituksen T&K-projekteissa, joissa ennallistamistutkimusta (18 projektia; yht. 2,61 milj. euroa)	1 322 000	529 000	508 000	253 000

- Suunnittelun tekemisen kustannusarviot tarkentuvat suunnittelun edetessä
- MMM:n kanssa keskusteltu jokiluonnon ennallistamisen tutkimuksesta (75 k€ v. 2026), jota ei ole sisällytetty tähän

Ennallistamisen T&K Sykessä: kustannukset ja ajoittuminen

Lisärahoituksen mahdollistamat T&K-kokonaisuudet	2026	2027	2028	2029
2.1. EU:n vaatiman pölyttäjäseurannan suunnittelu ja pilotointi	140 000	15 000		
2.2 Kaavavarausten vaikutus kaupunkivihreän ja latvuspeiton lisäämiseen	100 000			
2.3. Ennallistamisasetuksen toimeenpanon kustannukset ja hyödyt Suomelle	370 000	50 000		
2.4. Suomen luontotyyppiseurannan kehittäminen	100 000	800 000	800 000	800 000
Omarahoitusosuus <u>käynnissä</u> olevissa ulkopuolisen rahoituksen T&K-projekteissa, joissa ennallistamistutkimusta (18 projektia)	636 000	225 000	286 000	379 000
Kiinnitetyt kustannukset ennallistamisen T&K-työhön yhteensä	1 346 000	1 090 000	1 086 000	1 179 000
Ulkopuolinen rahoitus <u>käynnissä</u> olevissa ulkopuolisen rahoituksen T&K-projekteissa, joissa ennallistamistutkimusta (18 projektia; yht. 2,61 milj. euroa)	1 322 000	529 000	508 000	253 000
Omarahoitusosuus <u>suunnitteilla</u> olevissa ulkopuolisen rahoituksen T&K-projekteissa, joissa ennallistamistutkimusta (26 projektia)	1 146 000	1 506 000	1 299 000	1 090 000
Ulkopuolinen rahoitus <u>suunnitteilla</u> olevissa ulkopuolisen rahoituksen T&K-projekteissa, joissa ennallistamistutkimusta (26 projektia; yht. 10,53 milj. euroa)	3 232 000	3 054 000	2 492 000	1 755 000

- Suunnittelun tekemisen kustannusarviot tarkentuvat suunnittelun edetessä
- MMM:n kanssa keskusteltu jokiluonnon ennallistamisen tutkimuksesta (75 k€ v. 2026), jota ei ole sisällytetty tähän

Teemme tiedolla toivoa.

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute